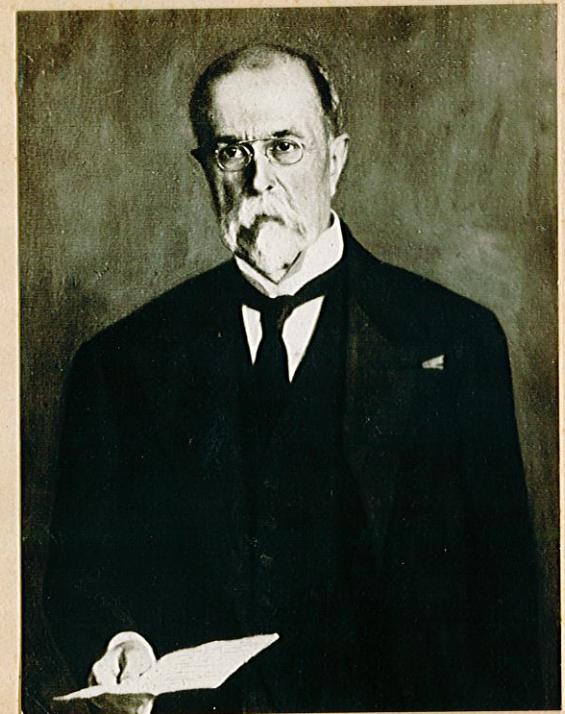

Pamätná kniha

obce
Ujláček

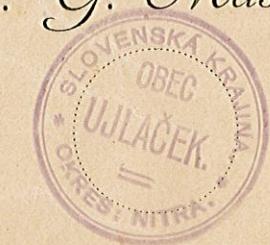
1850

1930

založená na slávnostnom zasedaní obecného zastupiteľstva,
konanom dňa 7. marca 1930 z príležitosti 80. narodenín
prvého prezidenta republiky československej

p. T. G. Masaryka.

Ján Balájovič
v. molař

Pavel Láško
starosta obce

Jan Beno
Stefan Lisický

Janosť Gaálka
Juraj Lednický
Matej Krušina
Michal Slezák

Petruš Kováčik.

Michal Prokora

Jan Farska
Ján Polacik

Ján Liská

členovia obecného zastupiteľstva.

Dejiny písat' nie je ľahká a ivod.
mala vec. Výčaduje mnoho času
a práce, ktorého sami veľmi ne-
uchádza. Vzhľadom tomu, dľa mojej
sily vynasnovím sa podať his-
torické ľudaje objektívne, aby ka-
dejce pokolenie malo dajakú pi-
sonnú pamiatku po svojich
predkoch. Ľudlosť zo starších
dôb, ľepším z rôznych prame-
ňov historických a z podania
starších občanov miestnych po
mojom prichode do obce.

Umenením obecného kon- Kronikár
suditeľstva dňa 18. júna 1933. o sebe.
4.
bol som jaz Ernest Šaško, správ-
ca učiteľ v Ujločku, ustanove-
ný prvým kronikárom tunaj-
šej obce. Tejto funkcie ujal
som sa dnes 1. júla 1933. Nie
som tunajším rodákom, ale
bývan tu už 28. rokov. Naro-
dil som sa dňa 9. decembra 1878.
a po novobudnutí učitelského

učitelskeho diplomu v Kláštore
pod Žnievom, je to moje štvrté
pôsobisko, keď som sa dňa 1. ja-
nuára 1905. stal učiteľom tunaj-
šej novovystavenej školy.

Druhý kronikár Rudolf Hostík,
riaditeľ tunajšej hučovej školy v
rokoch 1939 - 1946. pôvodom z
Liptova.

Obec Ujlacek dľa starých záznamov ještivej už v XIII. storočí (1390) pod menom „Kysivlak“ - u, ktorá patrila pánstvu sopolčianskeho kraudu.⁴

Názov dediny slovenskej Ujláček pochádza dľa etymologie slavianskej z dvoch slov asice „kys“ a „vlak“ u. Rozumej: na okoli výše dediny, vedľa hradiskej je nízina kyselých vod podremských, ktoré majú studničku i dnes divotvornej liečivej povesti, pod menom „Luribetka“. I dnes chodia z ďalších okolitých dedin ženy malé choré olesť kúpať cez leto ka menovanej studienke. Že uvedenej studienky voda je skutočne mineralná, svedčí chemický rozbore solborníka cukrovaru Veľké Turnavy v roku 1907. Je to prameň mineralného „kysív“ t. j. peniazi - a slovo „vlak“ uvedené po lat., nyitravármegye monografiája.

činskej žilu (vémá). Táto povest má veľkú pravdepodobnosť. Teda je prijateľná, dľa ktorej Ujláček znamená ložisko kyprioučeho prameňov, alebo dedina „u vlaku kysáčeho.“ – Dnesiný názov je rozhodne skomolený pomordáčevý „Ujláčkov – Ujláček.“

O stavobylosti tejto dedinky svedčia i dnes sa ešte nachádzajúce črepy z nádobi popolnic pochádzajúce (na pr. na záklumni u Šaškova).¹⁾

Dejiny tejto ľudskej obce (dnes 99% evanj. a. v. náib.) sú súzvätne s dejinami Asákerie, s ktorou dedinou je úzko spiatá zvlášt' v cirkev. náboženskom ohľade. Za času reformacie pod pánstvom Podhradnickovcov, Ponorićovcov, Ghygovcov – ľud sdielal nábožensvo pána, dľa ktoroneho usudku : *Cuius regio cens religio.* – Dľa ustanovia starcov v dedine bolo 7.

1) Vied v školskej sbierke.

hoferov a 9. urbovnikov. Hoferi chodili odboavovať panstvo ruční do Láhne a urbovici zojmrahmi do Veľkých Rípiňán. Za časť ťaženia Husitov až na hrad nitr. stredanský aj ujlovišký podolomí so zvážmoxili prilivom podolomích z Čiech a Moravy, čomu nasvedčujú meno Líska, Prokosa, Beno.

Obec je v doline radosinskéj od Zbehou na 8 km, ktorá sa ťažia od roviny chotína. Zbehy na sever k vrchom „Inovec“ ravanym, k Radosine. Leží v uholí na ľavej strane potoka na východ v dvoch domoradach. Hradiska na juhu vedie do Asákerke, na sever do Radosiny. Na východnej čiastke obce vedie polná cesta vedľa nového cintorína do Lulan a Jáninek. Ulicou na zojom si 3 mosty, cez ktoré vedie polná cesta na pravu „Koráčkovu“ brebeniom ťažiaceho kopca do Klokoča (Frásťák). Na ľavo modrou dolinou k obci

patriaceho majera „Brodorkej“, ma-
jetku to Chycy-ovského pánstva
v Asäkerti.

Obyvateľia obce patria k matko-
cirkviom asäkertianskym, ako filie.
Od r. 1782-ho nový kostol evanje-
lický v Asäkerti bol aj ich obetami
slavnený. Uprostred dediny stojí
xronica. Najstaršia xronica bola dre-
va, ktorá počasom zhorela. Roku
1879. na jej mieste bola vysvätená
z kameňa a kopnutenia broma
xronmi. Obecne nastupil ēľstvo v
r. 1938. ako čisto evanj. výdobylok
evanj. občanov, daťo prejísal do
vlastníctva ev. a. vyr. deñocirkve v
Ujlačku i s cintorínom. Starý cin-
torin pri „Karačke“ bol pochrebiskom
v Panu rozmlých asi do 1902. ro-
ku. Xronica v r. 1932. bola obetou
miestnych obyvateľov nadstavbou
xvyšená, zároveň boli nahradené
dve nové xrony, ktoré vo svetovej

vojne uhorskoi vládou rekonštriovala.
nový cintorín, ako som bol spomienul,
je za hradskou, pri stanici, roku 1902.
bol vysvätený a odovzdaný svojmu
účelu. Cintoríny boli a sú posvätnejším
ústulkom občanov evanjelikov i rim-
katolikov. Občania irrocelisti sa po-
chovávali do svojho osobitného cin-
torína pri hóji ("Výprálenice"). Čomu
nosvedčujú tam i dnes nachodia-
ce vyvŕtanej pomníky.

Školu miestna obec mala spoloč-
ne, cirkevné v Ášakerti. Táto ju zo-
sívala od roku 1824. a prednej iby-
rektorového bytu - nawieleno ju 25
letí z Ujláčku až do užívania osa-
mostalnencov roka 1903. keď si obec
vystavila súma škole.¹⁾ Nasledkom
finančnej šádry, bola miestna osto-
vadl budovei školy do užitia stálu.
Vyučovanie diaľa sa madarsky. Slo-
venské deti učili sa, ale nevedeli
čo. No nebola ponoci. Pod kevien-

1) Vidi Školskú kroniku.

kom sa ale náboženstvo vyučovalo
v materskom jazyku žiakov.

na rovnomenej strane dediny od
severu k juhu tečie potok „Roudo-
šinka“, tiež „mlynský potok“ súvisí,
lebo ťerie mlyny. V starších do-
boch mala pôsobenie hory. Na jar,
počas rozpuštania snehu v lete
za bivky sa často zavodnilov. Vo-
da zaviedla celé idolie, napríklad
vodou a bahnom i následne lecia-
ce miesta, po boku potoka, v kla-
rijach voda stála cez celý rok. Ta-
ký močiar je od dediny na juhu a
menuje sa „Trstie“ v poli menom
„Páčik“. V tomto močiori byd-
lily žoubky, slivé husi, kačice, ušov-
ky, pivoalice, cez leto i bocianí.

Dlá idoliarov starcov na tom-
to mieste započalo mnoho do-
bytku v čas posenja na líkoch.
Roku 1907. bol močiar vykopaný
kanalom odvodnený. Vedie od

od „Luzibetky“ po základní deolinu
cez „Trstie“ do stoličného polotoku
siachyjici. Občanom robil mno-
ho škody tiež polôčik lečiaci od no-
padu. Hlochovca (Fräschlku) galau-
novský zvaný, ktorého rečište do-
mlynského polotoka nachádzala sa
na severnej čiastočke chotára pod Ka-
piniec. Skôdám, ktoré napričinilo od-
pomohlo sa tým, že podporou slo-
lice v roku 1900 bolo mu osobitné
rečište vykopané – podľa toho má
názov „Stoličný“ polok.

Pôdu chotára môžeme zaradiť do
3. kategórií. Jedna tretina čo bo-
la pokryta vodou, je nanoseným
hlenom (prôlom) a dve tretiny sú
naplavenevou hlinou. Pôda je
dosť uročná. Na severnej čas-
ke chotára kope sa aj piesok.
(v „Piesočnici“)

Dor. 1909. na železničnej stanici
chodiť sa do Žehrov alebo na Andoic.
8 a 3 km vzdialej. V tomto roku sa

staria drahá Zbehy - Radostina. Na stavbu železničnej trate prispiely jednotlivé obce, a to amortizačnou pôjčkou. Ujazdček venoval na túto stavbu č. 4000. Dňa pôvodného plánu staviteľa drahá, Ujazdček nemal rástovky. Bol prielený na stanicu Kapince (teraz Merasice), ktorá je na 1 km vzdialenosť k severu. Len na ťažosť občanov doslova rástovku so stávnicí kym bytom. Drahá vedie za dedinou a prechádza z krov cez hradiskou obovenými priechodmi, ktoré boli sústredené tiež len na ťažosť občanov. 1. novembra r. 1911. vo veľkej povichrici vloch sravil na severnom priechode prechádzajúci voz. Kocí bol zabitý a rozburgoval sa s poroxhaľova- ním nohou v letečej osi na 20. metrov. Nasledkom toho neustála sprova drahá umiesnila si umiestnit rampy. Dedina sa proti zavalo- reniu príehodov sa volvala a ťa-

dala miesto nich pristavenie ľa-
kárne k skôrnikovému domu, čo aj
drívka spravila. Týmto spôsobom si
pomohlo cestujúce občanstvo vyhnúť
neprijemnému počasiu, pri ľahení
vlaku pod súm nebom.

4. augusta r. 1914. vyburcoval hlas
bulva a tichého dedinského života
obyvateľstvo, výhľadka mobilizácie.
ako inde, tak aj tu boja schopní
museli odísť bojovať. Následo-
kom volchovci mŕtvov, odcov a us-
lavičními odvodmi, nerostali v
dedine len stárci, deči a ženy su-
čitelom. Posledný bol mimo vy-
viediacich hodin, ako výjmomocia
sila, pridelený k nolárskemu
úradu do Asákerce. Okrem toho
rozloval aj funkciu ev. konškora.
Ustaviciým rekvirováním nos-
stiel nedostatok a bieda. Ľudia do-
stávali potrebné články (múku, cu-
kor, petrolej) na listky. Kým nieko-

ri si hoveli vo väčkom, chudobnej
sí posierali biedu. Nasledkom pod-
výživy nastala strošná epidémia ťpa-
nielky. Ľud mrel doma i na fronte.
nebolo domu v dedine, kde by neo-
plakávali niektorého člena svojej ro-
diny. Ľudska pravomocná sila sa na-
pravidlovala na poliach ruskými za-
jatci. Z boja prichodili ranní vo-
jaci vzpriávali s hŕňach vojny. Vzdor
takymto okolnostiam mestní obyva-
telia slavianskou hyperlivostou pre-
vívali kruté časy až do príchodu dňa-
vykušenia, zlatej slobody.

Nadísala chvíľa 28. a 30. októbra. Ľud
s prevratne hned' nerešel. ľudia si klo-
re sa diely v okolitých dedinách (ra-
bovočky) kolovali medzi nimi. To uj-
lacku mala byť rabovačka. Sneli vyra-
bovali mestského kŕčmára, Ringvalda.
mestne obyvateľstvo malo hovorieť,
že chudobnému ľudu pomáhal a po-
skytol radosť. aký bol, da sa určíť i

z toho, že 30 rokov byval už v dedine a životného majetku si nenabudol, iba sa živorib s cestou rodičou. K Hojnici doslovi na výkedy, že aká je nálada proti Ringwaldovi. Ale nepoviedla sa jin, lebo odpovedala: „Luterán a žid, to je jeden hyd“. Dolyční s veseným nosom odšli a z rabiavačky nebolo nič.

Madarští, najaté vojsko sem - tam prebichalo obmeným vlekom a strielalo zo strojnych pušiek, ktorých gulyky horečolaly a poli nové pracujúcimi ľuďmi. Na šťastie nerazili nikoho.

České vojsko dňa 7. decembra preslo hrodskej cez Ujlaciek do Aszakerti bez vlastenia. Národná rada, ktorá bola utvorená v Aszakerti po príchoze českých vojakov, poslala stráž aj do Ujlacieku učiteľovi rekviroval. Táž stráž dľa učajov mal mal menoko q cukru na povale. Nasli u neho iba 2 kg. aj to bol ešte z predvojnového času kockový. Vrátila aj sen so sebou do Aszakerti. Upodobňovala

ný bol aj vtedajší starosta, Štefan Lis-
ka (syn Michala) dňomym jeho neprida-
selom st. Štefanom Rybom, človeka so
nie korektnej minulosťi. Učíel sa sta-
rostom na rade svojho duchovného pas-
tiera, Laolislova Zathureckého, vykládali
rim. kast. farára Ballayho, predsedu ná-
rady, ktorý ľútoval ich urážku a uči-
telovi svitil rekvirovaný cukor.

Po bolševickom vpáde na Slovensko
v máji - júni r. 1919. prichádzajú i os-
talní vojaci z bojisk svetovej vojny do-
mov. Pomery sa pomaly ukladajú a
rlalá sloboda raziari i mociach miest-
ných obyvateľov.

V tomto roku Pronay-ov velkostatok,
ktorého prenájomca bol Jozef a Maxmi-
lian Gemauer, odkúpil Richard Bauer,
starší z Výčopiek. Od neho kúpili po čísle
2400 uk. kon miestni občania z Krajne-
ho dosilymi 4. rodinami. Velkostatok bol
rexpovcelovaný. Od tejto čias majelky lu-
najších obyvateľov menia vlastníkov.

- 21 -

kto vodchádza na mojetky zo
porcelovomých veľkostatkov na juhu
Slovenska alebo vysťahujú sa s ro-
dičami do Kanady a Argentíny za
more.

Od roku 1930.

Obec Ujlacek posvetovej vojne s rýchle rozvíja. Domov pribúda ako vlete kŕibov po dôri. Za protokom utorí sa ulica arku starinu cintorínu. Poboku hradskej sa stavajú tiež domy posvetovej i nálenej lehlý, to už modernejšie s z. izbami. Vrástom počtu obyvateľstva, rastúce sa tiež školoprovinných detí. Škola sa rozšírila na dvojstriedku. Pre nedostatok umiesnenia z. triedy, vyučovanie deje sa skiedave, polodenne.

Počet obyvateľstva v Ujlacku ako aj pomery národnostné a náboženské znázorňuje tabuľka:

Obec	členom	Počet:			Národnosť ľudí st. mislenských				Náboženstvo.				
		muž.	ženy.	cel.	rum.	čes.	nev.	mad.	rieč.	ev. kat.	kat.	zid.	luđ.
Ujlacek	460			456	-	-	4	57	405	4	-		

Obyvateľstvo živí sa roľníckom, roľníctvo, chudobných je tu málo. Niel to živnostníctvo, ťačíckych (mimo cigáňov), ktorí by nemohli k pravčeláctie 1-2 kat. jular pozemku. Chudobnejší chodia k okolitým velkostatkovom na denné práce, keď u miestnych roľníkov jej nieb. Za živnostníkov sú tu 2 kovači (Vojtech Chudý, Rudolf Masmaj), 2 obuvníci (Ján Liška, Štefan Beno), 5 ťačíarov (Marin Drárik, Michal Drárik, Ján Malák, Ján Svancára a Pavel Kisták), 1 stolař (Michal Horák) 2 obchodníci s miešaným tovarom (Jozef Proksa, Maximilián Ringwald) prviž je i mäsiarom, 1 hostinský (Ján Poláčik). Ukláčania mleč obilie chodia do okolitých mlynov.

Obec Ujláček patrí k súdnenemu okresu nitranskemu. Tam je berný, okresný úrad, okresný súd, krajský súd, slochovecková kontrola, atd. Poláčikový úrad má v Aščakeri. Obvodného lekára má vo Veľkých

Ripňanoch kde je aj lekárňa. Poj-
tový úrad má tiež v Asókerli, kam
stavne chooli obcou platený po-
sol, ktorý i poslu rovnou po do-
moch v dedine.

Obyvateľov sú farčici cirkevi
asókerčianskych. Terajším ev. fa-
rārom je Ladislav Záhorec a
mim. kal. farárom od r. 1930. bol Cy-
ril Čulák, asesor, ktorý odišiel do
penzie. Po roku faru administro-
val Štefan Avar, farár zo Luriarek.
Od 27. októbra 1930 bol administra-
torom Ján Klčo, ktorý časom odišiel
za farára do Lukáčoviec a odtiaľ
administroval asókerčiansku far-
nosť. Potom prišiel Jozef Mihalko-
vič, odočko administrovátor. Terajším
moločárom je Julius Balárovich od
r. 1919. Skorosom Povel Liškovský
Michalov.

Dnesšný ujláčsky háj, násled-
kom uslovného kľúčovania je už
malý. Je listnatý. Kvetenáje dosť

bohatá. Užitočná zverina je krajc. V kime vybíchaš bavor, lasica, myši. Vlcička ubýva. V poli žije králik, sova, krušek, v lesoch sládeč, baňák, kukučka. Najvívac je vrubec a vrav, ostatní zde zimou ne- cují v turajších levozech. Nechybojí ani lastovičky. Polia rove- selujíce se leto škrovadinci, chocho- lišky, prepelice a jarabice. Časom sa objavujú dve husi, kouče a bocianí.

Podnebie je mierne. Dážď pri- jí nepravidelné po celý rok. Mráz zastavájú koncom novembra a prestavájú začiatkom apríla. Letá bývajú doslova suché a horú- ce. Veľryby sú nepravidelné všel- kymi smermi. Búrky prichádzajú nájivou od západu a juhu.

Pôdne hospodársvo sa usda- viene vyvíja. Pieskuje sa žilo-pis- nice, rôz, jačmeň, ovos, cukrovka, krmivo repa, kukurica, zemiaky,

saxula, hrach, sôjovica, cicer, slovenec, muka a kysusta. Škrotovia pôd
dín si parobravý, hrabosi, na obi-
li hrotka a smel. Pôda sa knoži naj
viac maštalcnym knojom ale i u-
melymi knojivami. V hospodár-
stve sa užívajú sivce, oborevacie a
mlatiace stroje.

U chovu kravového dobytku v lu-
nojsnej obci je roziaľuj. Každáv-
mych ľudov chovalo sa tu mnoho
oviec. Ale obecné pasienky zmizly
a chov oviec prestal. Kosi sa do-
chovova priemerne dosť mnoho.
Mlieko spoliebaje sa v domácnos-
tiach. Len zo zbyvojujúceho mlieka
vyrobene maslo a syr odpredoíva sa
na trhu v meste. Užívajú a hy-
dinov chová sa pre domácu potrebu.
Chudobnejším kory nahrádzajú
krievy. Vielenov je mimo. Včelovanie
sa nevyplácava, lebo nie je pre včely dos-
talocnej pásie. Tôrnym dobytkom
v hospodárstve je hôr, u chudobnej

sich krov. Ujlacek má aj dosť ľuk.
Pred r. 1929. bolo mnoho ovocných
stromov, z ktorých veľká časť bolo v
prudkej zime zmrzly.

Znákom uvedomenosť slovenskej Osveda.
možno pripomeneť, že ešte za času
maďarskej vlády najviac predplatili-
selo slovenského cirkevného časopis-
u rekrútovalo z sunajších evanje-
lických Slovákov, ktorých neodstrási-
li poslanské konfiskacie, cenzúre a vy-
háňky. Je v obci snažená osvelová ko-
misia. Predsedom je Čmešl Šaško a
so súčasnou po odchode učiteľky -
Rureny Mesíkovej stala sa mestná
rodáčka, učiteľka, Elena Lísiková.
Kreivajú sa mládežou o dve roky tra-
zy divadlá, prednášky a slávnosti
sa využívajú príležitostne viac
roz. Že osveda hodne pokročila, svedčí
tá skôrnosť, že do môjho prichodu v
Ujlacku okrem cirkevných novín chodi-
ly len 1-2 deníky. Dnes už nemá domu,
ktorý by neboli predplatiteľom rôznych

čížderných a sestríček novin. Mládeži už nesúči školská knižnica, ktorá počila do 300 svätek, ale plne si vypožičiava knihy aj z obecnej knižnice. Polilického pre-svedčenia podri obyvateľstvo väčšinou k republikánskej strane zemeleškého a malorolnického ľudu. Miestne obyvateľstvo je obetavé, snášanlivé tak v polilickom ako náboženskom ohľade. Je všeobecne známe, že ujločský občania sú v celom okrese najjuhnejší a najistejši plasťelia súl. a cirk. dani.

Zakl. kultúrneho domu. Po ukončení školskeho roka - 1928/29 následkom väčšenia počtu školoprovinných delí, správa školy žiadal o rozšírenie miestnej jednotriednej školy na dvojtriedku. Referoval ministerstva školstva a národné osvedy riadosti výhovel a na II. dočasné poslužníckej triede vymenoval Ruženu Mesíkovu za učiteľku, rodáč

ku z Modry. Dlá roivoírku ustanovujúcej listinu školskej obec je povinná postarať sa o umiestnenie skolských tried pri rozšírení školy. Správa školy ber dispozície II. triedy, po 3 rokoch ziaholala šk. vrchnosť a povolenie stredovekého vyučovania, aby umožnila obci usporiť dojaky obnos, na vyslavenie II. triedy. Ale perekoulo rávi: „Niel piesne bez konca.“ Preberli vás šk. vrchnosť si tiež sa skončila, keď správa školy dňa 21. marca 1934. dostala prípis cestou inspektorátu odt ref. min. škol. a národn. osvedy v Bratislave, na ktorom dostalo povolenie na ponechanie II. triedy, že ponecháva sa aj na šk. rok 1933/34. tým doložením, aby obec postarala so záujmom o dočasné umiestnenie tejto triedy. Čo obecné predstavenstvo vrátilo aj na vedomie. Týmto prípisom najväčšia starostlivosť padla na plecia správky, ktorá viedla, že finančné pos-

siedky obecne nie sú dosťačné, na prevedenie prestavby školskej budovy, oľšu vyhotovených rozpočtov a plánov. V r. 1931. boli zhotovené účty plany s rozpočtom na Kč 180.000.

Teho vyhotovenie výhodilo poloviču za viac rokov obcou usporiených peniazi, Kč 9.000. Štátne subvencie pre všeobecnú kúru boli rasťavené. Zodpovednej miestnosti ku prenajmu v obci nebolo. Správca školy rozmýšľal a radil sa s obecnym predstaviteľstvom, ako vyriešiť situáciu. Nabíhal obecni kovočsku budova prestavili na siedku, ale by nebola zodpovedala, lebo stavanie bola z mäkkého materiálu a ktoréj rozšírenie bolo by i tak vynieslo nákladu asi do Kč 30.000. Obec v hotovosti u sunajúceho inverneho druhu mať len asi 9.000 - 10.000 Kč. Konečne po oľšom uvažovaní novozloval svolanie obec. konzultácia v ktorej ako tiež člen predstaviteľstva svoj plán

Rok 1934.

na výstavbu Kultúrneho domu, na
obecnom pohrešku, určovaným obec-
ným kováčom. Obecne nastupi了解
stvo, po výklade situacie stavby a o-
kolnosti, odslovovalo stavbu Kul-
túrneho domu, v ktorom by bol
umiestnený dočasne aj II. trieda.
Kresť stavby Kultúrneho domu v
Ujčícku a v novom umiestnenie bie-
dy sa chyba zanesla po celom okoli.
Obec, ktoré boli si ľudia v lakej situacie,
nasledovaly Ujčícke. Správca školy
dal hneď vyhotovil plány murá-
skemu majstrov Antonoviči Stanie-
kovi, ktorý riadil za vyhotovenie k ďe-
200. v tom páde, ak by murárska pri-
ču on neobdržal. Čoskoro pred schva-
lením plánov objednával sa potreb-
ný material, sllá vypočítaný murárske-
ho majstra. Tvolanu boli si ľudia obča-
nia a spr. školy navrhovali, aby o-
ni sami prispeali ku stavbe bez-
platnou pomocou pri dovoze po-
strebného materiálu, na ktorú sa

naričívých prostriedkov v hľadovosti
moc nebolo. Hned sa započalo ko-
pičním priesku, dlovorom škoku, ka-
menia a leščil. Obecňá rada pove-
nila spr. školy s dôsudmi pripravov-
mi pracami. Boli vykonané murá-
sky majstri na podzemie nabídky k
prevedeniu murovských práce. Do
termínu došlo a nabídka a prácu ob-
držal A. Slavček, výhľadoviteľ plámov,
za Kč 6.788.50. - Podobne boli podane
nabídky na lesarsku a sôdarsku prá-
cu. Lesarskú prácu v hodnote Kč 11.

182 - obdržal Michal Hill z Hlohova.
Miestny sôdar, Michal Horák prebie-
hol sôdarsku prácu i so zariadením
riedly za Kč 8.500. - Pán obo. molár so
spr. školy pre potrečili čas osobne
čirotolci v nitre patrónnej rady, kto-
vých sa vystabba sýkora o povolenie
k započiatu stavby. Zásluhy covia jed-
notlivých čirotolcov, vzhľadom na ciel
stavby, nemali čiadnych namielok.
Týmto sa započala stavba kultúrneho

domu dňa 28. mája. Čerstvou stavbu
nápráca bola prerušená. Konečne s Posviackou kultur-
množstvimi námrahami dňa 29. septem- náho domu.
bra bol kultúrny dom dokončený a pos-
sviacka bola zadržaná 30. septembra, na
den ujtoreckých hodoč. Výrobenie bria-
ny tokore domu diaľo sa ešte aj v nede-
li ráno. Porovanie na posviacku diaľo-
so v Asákerli, tak v evanjelickom ako
i v rím. katolickom kostole, na 2. ho-
dine odpoledniajšiu. Tiež boli porované
rozloženie obci asákerčianskeho no-
toriaca. Pri tejto príležitosti prišli
z okolitých dedín, starostia obce Pavel
Líska (syn Michala) a v mene rodičov
Tomáš Kováčik, ž. ťiaci a ťiacka sky-
licou kvelin, privítali u výrobenej
braine p. Mataja Miskóčiho, škol. inspek-
tora, p. Lad. Lachureckého, dekan fará-
ra, p. Julius Balárovicha, vedúceho no-
toria. Poumiestnení ľudu, spievania
bola piesň zo speváka čis. 746. za vede-
nia p. Jana Dubovského, ev. kantora uči-
-elia. Po speve privítal prítomných zo

žiakov Štefana Proksa. Za tým ujal sa slova p. škol. inspektor M. Miškovič, ktorý vo svojej reči vyhol svahu obetí rodičov o lepšie vytváranie svojich detí v materinskom jazyku, ktorú možnosť im nebola daná v predošlých časoch. Prijomeneb tiež, že vybudovanie tohto Kulturného domu z veľkej čiastky sa môže pripravovať správcomi školy, Šaškovi. Nasledovala žiackmi raspierevaná piešťan „Kto za pravdu horí“. Druhým rečníkom bol spr. školy, Ľubomír Šaško. V svojej reči sláhal mestskému občianstvu, na ich obetavosť, p. inspektorovi, notárovovi a farárovi na pohrebnej rade a pomoc, pri vybudovaní tohto Kulturného domu. Sláhal sa na nedôveru mestských spoluobčanov, medzi ktorimi práve tohto času už 30 rokov učinkuje. Potom sa ujal slova p. Lad. Záhradčeky, dekan farári, jadro jeho reči bolo: „P. preident Masaryk sa vyjadril, že náboženskvo je vrchol kultury.

ak chceme tiež, aby kultúrne stopy na-
še boli ohniskom pravého vzdelenia pre-
lud, vlaide, vlasti, - možme byť v povom
radie Bohabojný, reč slovenskú milu-
jući. V jednu le reči je sila, v nesvornos-
ti smrť. Mlaďač je jaroučku nosiči
člov., nech sa chová tak, ako Slove-
nskí junaci v hľavej vojne pri Jelsa-
ve proti križiacim obracilem Tur-
kom, ktoréj symbol mesiac násilen-
stva padnul, - a zvítazil Kríž." Po reči
p. Lad. Zathureckého slávnosť bola
zaklodená nábožnou piesňou zo spev-
nika čís. 306.

V tomto roku, dňa 20. mája mala začať ev. jednoty
Slov. ev. jednoty v Ujločke posviacku
radováreného smútočného praporu
na I. slávnosť Ducha sv. v Číakerli.

Zo stanoviška polníkospodárske-
ho toho roka leto trpel velkou su-
cholou. Čalva sa napočala 23. júna a
v juli bola skončená. Vŕdor suché-
mee počas iroda bola obľajná. nois-
lavkom zavedením obilného monopo-

lu dňa 1. augusta dostáva sa o-
biliu učitársia cena, čím sú rolní-
ci chránení pred využitovacimi
spekulaciami.

Rok 1935.

Slub Jefteho

Zima bola miera, snahu bolo
malo a jaro prisko skoro. 28. apríla
prisko kahrat Ev. Ječnuota zo Šalgova
biblického divadelného hre. Školské ja-
visko mala poslavenie na dvore Kul-
turneho domu.

Dňa 19. mája bola volba do senátu
a národného shromáždenia. Najviac
hlasov dostala republikánska 137 a
158 a národnosociálna 32 a 39 strana.

Dňa 26. mája bola volba do kra-
jinského a okresného rastupiteľ-
stva. Výsledok hlasovania prialo
vase súčinom stranici. Republi-
kánska strana dostala 163 a 151,
socialisická strana 23 a 22 hlasov.

Pomník padlých
vojakov.

Obecnosť miestnych občanov sa
nejkrajšie sa prejavila sbierkou na
pomník padlých svojich v boji za

67	Pavel Líska	Kč	5	, 78	Obec Ujlorček	Kč 200
68	" Rojko	"	5	79	Slov. vol. slováč	" 50
69	" Ríček	"	2	80	Org. republ. strany	" 50
70	Ján Striháč	"	5	81	Uverné obručisko	" 50
71	" Alchus	"	5	82	Sbierka u Alchusa	" 23
72	" Ivancárov	"	3	83	Michal Marchalius	" 50
73	" Varga	"	3	84	Z dožinkovej slávn.	" 100
74	" Mušov	"	4	85	Michal Prokra	" 5
75	Martin Držík	"	3	86	Ján Pečík	" 5
76	Katerina Takšiová	"	1	87	Štefan Líska	" 5
77	Maria Mikúšová	"	20	88	Pavel Líska	" 5

Sbierka spolu Kč 3.235 — kvala sa do septembra.

Dožinková slávnosť:

Pred posviackou pomníka padlých bola usporiadana dožinková slávnosť. Niekolko týždňové prípravy, vychádzili odňa 1. septembra. Obloha nadchmeľa blankytou modrou, po ktorej prechádzalo sa niekolko bielych obliečkov, dodaivalo lepšieho výzoru k lomu, čo sa o Ujlacku chysalo. Oz. holiach bol smer preč kultúrnym domom všetkých učiňujúcich. Po krátkom siedení sprievodcu, ktorému v čele kročal kôň ťahajúci za sebou sanie, na ktorých bolo pripravené koleso s figurkami, ktoré končovaly pri polohbe. Za tým-

to nasledoval alegorický sprievod, ktorý predstavoval ženov pracujúcich sa roľnícky. Koniec sprievodu nazývala sedliacka jar-jarka. Takto usporiadaný sprievod prešiel celou dedinou a zastál pred hlavnou tribúnu, umiesnenou pred domom Tomáša Maršíka, vyzdobenou slávnymi vlajkami. Tu vyskúpila a preoslavila sa národná Šalgovská mládež v pravom svetle svojou „bersdou“ a bola za to odmerená klucením polleskom. Tiež ujalačký chlapci a dievčatá, oblecení v pestrej slovenskej kroje, hľazeli dosiaľ sú psychou lunajsielco obyvateľstva, valancovali už skoro zabudnuly ujalačký tanec „solis“. Zahajovaciu reč preobriesol básnik, spisovateľ Edo Šámdor, dolej sa ujal slova Lad. Kallurecký, Zug. ^{vedieci} pedagog ^{tzdem} Slov. hľaz a Miklás. Dožinkova slávnosť bola zakončená slávnou hymnou. Návileva bola kojna, sisko sa le ľudí a celejho okolia a manifestovali za lepsiu buvolenosť slovenskejho roľníctva. Potom to konala so

na Kultúrnom dome hostia, kde ukáza-
vala sa tiež šedra ruka ujlacovov, ktorí
sa postarali o rozbavu a nasýlenie veľkých
pričomníckych. Veselica, ktorá nasledovala
ako posledný akt programu, rozprávala
kvô v ťažkach jak mladym tak i sta-
rym. Robivalo sa dobre a čon svedčí
o chode rabivojúcich o 6. hodine ráno
z Kultúrneho domu.

Odhodenie pom-
níka padlych.

Dňa 29. septembra, na ujlačke ho-
dy, bolo odhalenie pomnika padlych
vo svetovej vojne. Bol do dňu firmou
Bák a Sojak zo Štrážnice na Morave.

Výbor zaadal riadlosť a povolenie u-
miestnenia v školskej záhrade na refe-
riál ministerstva škol. a národných osvet, klo-
ra vrchnosť to povolila ale len s vyhla-
dou. Na slávnosť odhalenia posmi-
ka prijavovala "odraslá mládež spe-
vom" na Talianskom fronte "spievodom
snyby a spiesiami". Hlo za pravolu horu".
"Hoj ňe Bože" vo žvorklase. Školská mlá-
dež prednášala pričítostné boiske.

Odhodenie posmeka, vyrobeneho smiesťou a sloju vlojiek, konalo sa od poludnia o 14. hodine. Mimo hajneho počtu obecenska i z okolitich dedin pri tomto boli p. R. Hrdlicky, okr. náčelnik, raslupca Čsl. legionarov p. M. Miskoci, škol. inspektör, L. Zalkurecky, dek. farar, p. J. Balorovich, ved. notár.

Po rozspievani piesne so sprievodom hľby ujal sa slova p. M. Miskoci. Vo svojej reči spomeral, že niektorí ľudia za krátku slobu slobody už zahubili na pôruhu. My nezahubame a po 20. rokoch vohralujeme posmik lym, ktorí bojovali. Posmik nich pripomina uvereniu poholeniu, aby pamätať čo legionári vytýkeli a aby deťi nezabudly na ich veľké obely. Ťela si, aby tento posmik pripominal nie smiesťok, ktorého odrazu hrom je, ale slobodu za ktorú pravidl' i na posmiku menovaní hroliovia. Rec svoju dokončil cílom: "Kto nad krvou bieolných slru vyráni, tomu moja pie-

sení slávou zavŕšení". Za ním vykonal posviacku pionnika ev. dekan L. Galušec ktorý a Štúrovou hymnu slávnosť bola skončená.

V tomto roku vedúci nolar Julius Balážovič zo sláv. slováarov bol preložený do Golandy a na jeho miesto vymenovaný bol p. Belo Hreppo, rodák z Topoľčian. Ľovek agilný a vlietný. Hneď sa stal do práce v not. úrade a v krátkom čase uviehol slávě zameškané veci do poriadku. Na jeho návrhu obecné rozhľadnielstvo usmieslo sa na novostavbu nolárskeho úradu v Áčakeri.

Dňa 14. decembra zo zdravotních dôvodov odsústredil svoj president Čes. republiky T. G. Masaryk a 18. decembra bol na prevedenie volba nového prezidenta, ktorigm sa stal minister zahraničných vecí Dr. Eduard Benes.

Počasie v januári a februári je mrazivé, snehu nie je mnoho a skoro sa skráti. Jaro priichádza s začiatkom marec.

Rok 1936.

Cely máj ustanovenie prišlo a počasie je lep-
šé ukazuje sa výborná i vroča.

V mesiaci júli bola siadecia v Lunajšej obci civilná protiletecká ochrana (CPO),
ktorá bola nariadená rozhodom čís. 82/1935.

Sl. z. a nar. a vločl. nar. čís. 199/1935. Sl. z. a
nar. Okresný úrad v Nitre nariadił v ce-
lej obvode okresu skúšku poholovos-
ť v dobe od 28. júla do 30. júla.

Dňa 31. júla prišli valy sa nad Lichiu-
nasú oleďinôčko a lieči i nad celú dolinu
radlošinskú Smavé mračná, ktoré skry-
valy v sebe čosi sajoničného a hronného. Po-
veri Smava noc lúhodnou povinou kmy
obklopila cele okolie spustil ľejačk dopre-
vádrený rachotom bleskov, ktoré v urči-
tých intervaloch zahľadili i na nás a
zozálo sa, že naslane skara sveta. Prečíva-
li sme noc hŕazy. Dážď prišiel neustále
po celu noc - až do rána. Ažiak nasled-
ky ukázali sa o desiatej hodine dopo-
ludnia. Objavili súčasne objavujúce si ňie po-
lohy, vedľa potokov bolo vyváne členikmi

CPO.

ktoži odsiaľ telefónickej zprávou z Veľkých
Rímsan, že ide veľký príval vody, aby sa
vysťahovalo a zachránilo čo možno. Voda
nenápadne vysúpila z koryt potokov,
zničila lúky a susedné polia. Robustná
rovila si cestu, brala so sebou konope,
semene stromov, kŕče obilia, dalejšiu slo-
vom viac čo jej prekázalo v ceste. Ma-
lo chybalo, že si tiala bŕka nevyria-
la holičských obeli. Horný koniec dedi-
ny bol vodou odolelený od dolného, a
klorekho priečod horná maslami bol
nenužný. Slohy obilia posúvaného s
polič do humien stály až 1 m vo vode.
Takymto spôsobom bolo zničené ovocie
námahy a morolicej práce rolníkov,
ktorí krvopohne hrdlacia i dnes na sky-
vu čierneho chleba po celý rok. Škoda,
ktorú spôsobila bilo pričinou mračien
prevažovala niekoľko tisíc. Za tri dni
po došede usmievalo sa snečko na
zničené dielo prírody a svojimi nene-
mi lícami ešte vŕnejsie okvázoilo uvoľnu.

Obilie vykľičilo lehke sbořie bolo nepredočne vobec. Voda na lyžiaren upadla, upadol i ťivot v oleolinke do normálneho chodu oleolinskej jednotvornosti.

24. septembra bol južn prečoden Dr E. Benes v Nitre a na jeho prijatomie boli mestní hasiči a viacerí obyvateľia.

1. novembra bola celejsia mládež v kroji a hasiči vilačského kráľa Karola II. v Brodislavie.

Veliteľom civilnej protileteckej o-
brane bol merovalý spr. školy Ľudovít
Faško, ktorý ju organizoval. Ľud po-
chopil doležitosť tejto inštitúcie a preto
milne si prednášky navštievovane. V
mesiaci apríli od 8-11 je zadržaný v
Asákeri samarilánsky kurz, ktorí
navštívili niekoľko členovia hasic-
ského sboru. Koncom roka obec raka-
ja 5 plynových maseiek, aby sa mohol vý-
evik ľahšie konáť.

Náša obec patrí tiež do obvodu notárskeho úradu v Asákeri, kde už starý byl úrad u Asá-
a úradovia notárska nevyhovovala, pre- kerte.
To sa obce tohto obvodu rozhodly novú
budovu postaviť. Náša obec na stavbu

Rok 1937.

tohoto motárskeho úradu prispela s HS 26.

000. -

Ovocinárska
prednáška.

31. januára v škole o ovocinárske bo-
la prednáška, ktorú mal p. obvodný no-
far z Nitry. Poučná prednáška bola pú-
tomnými porozne sledovaná.

Svojpracovna
služby.

Vrátnici ČPO je každakom roku zo-
ganizovaná svojpracovná služba. Doteraj-
šie služby boli riadené naďalej a medzi nimi
sú aj ženy. Signál k poplachu sa dáva ro-
znením a hubením. Nočné hubenie klásni-
ka by mohlo vysvetliť spokojnych obyvateľov,
lebo sa počíta s signálom ČPO a preto sa v
tomto roku už nehubí ale piška počas ho-
díc, čo už bolo predtým namiklo. Od

Prednášky ČPO 21. III. každiči nedeleč od 15 hod. do 15³⁰. je
prednáška vysielaná rozhlasom z Bratis-
lavky, jednotlivými složkami ČPO. -

Aj v tomto roku nadržená bola ston-
ková slávnosť dňa 11. apríla a osade-
né boli z lejí pri pomníku padlých vo
svetovej vojne. Napriek alemu počasiu, xu-
časníci sa hodne občerstvili.

Zima bola suchá a suchá. Dňa 15. ap-
ríla prisiel silný leják a syn bol ukonče-
ný stárd, ktorý trval už väčšie mesiace.
Polné práce nemohly byť na čas prevedené,

Počasie.

sú zameškanej až o jeden mesiac. Leto bolo dosť suché, jasen a lha a rina sa ročala až 22. decembra.

Ojdo novej dediny sa dostala smutná, Smrť prezid. správa, že dňa 14. sept. 1937 konrel nás prvy prezident dr. T. G. Masaryk. Na smútočnej slávnosti 19. sept. prehovoril shromáždenym občanom spr. školy. V deň pochabu, dňa 21. sept. sa v škole nevysíčovalo a väčša občanov počúvalo vorklasom vysielany pochab v školskej vrchade. Boli vyniesene lavičky zo školy na sedenie. Poslucháči boli zvedaví, akého výboreňového farára bude pochovávať. Ale sa nemohli dočkať, lebo po valičení mŕtvejlyna vlak, na praviskom nádraží, vysielanie prestalo a počúvajúci odiaľ. Časom bolo počas, ako všetci jednotlivé obce a mestská vlak, verejci mŕtvolu. Len na druhý deň sa poslucháči dozvedeli z novín, že pri hrobe prezidenta kniar prezident z písma sväteho p. prezidentom vypracovaný text, a po modlitbe za sprave si hymny bola rakva spustená do hrobu, vedľa jeho manželky na hrobiskove v Lánecku.

Dňa 17. okt. bolo valičené v obci na podnet Pavla Prokopa, riaka v m. tiež gymnázie v Nitre, pod menom „Sdruženie všetkých mládičiek“.

Založenie ŠEM.

Na nový rok, pred krátkym časom začiatý SEM, prekvapil mestských občanov so zahraničnou divadelnej hrou od M. Vrána „Ferdor Šéfom“. Divadelná hra bola dobre nacvičená a prevedená tak, že na Tri hore opakovali hru v Asákerke v hostine P. Lednicku.

V našich krajoch je veľmi zriedkava počasná žiara. Bola viditeľná 25. januára 1938 asi o 20 hod. 15 minút, do 23 hod. 5 min. Na oblohe sa pohľadla dlhá žiara červenej farby a bola prestúpenia niekoľkými svetelnými silami. Povečivejší lúdia považovali, že žiara na nebi nepredpovedala nič dobrého a že veru budeme mať vojnu. Keďže nemali celkom pravdu, ale musíme ukrať, že tento rok bol hooľne rušný a odohrávaly sa v ňom nie len v našej dedinke, ale v celej Európe rušné udalosti.

Slávnosť Hviezdoslavových narodení. 6. febr. mesto SEM mladenske usporiadalo oslavu na pamiatku Hviezdoslavovo narodenia (1. II. 1899). Krásnu prednášku mal o ňom K. Šaško, žiak obch. akademie.

Stromková slávnosť bola dňa 24. apríla. Účinkoval súborov pretrhával spr. školy.

Zberky - Žl. Morave. Dňa 15. mája 1938 bola zahajená

doprava na novovysťavenej drožke Žbe-
ky - Zlate Moravce. Na tejto slávnosti
bolo súčasť nieskôr násich občanov a
10 členov DHS. Všetci boli radovano
odvodený do Zl. Moraviec a späť.

Následkom zmeny cestovného po- Motorové vlaky.
riadku hodne sa zmenily vleky na tra-
si Nitra - Radošina. Dosiaľ chodilo ved-
lá nászej siediny 6 vlekov a teraz ich
chodi 10. V tom sú 2 motorové vleky, a-
ke su dosiaľ nechodili a preto sú hoo-
ne obdivované.

U násom Česko-Slovenskom štátu ^{v. i.} Neisté dni.
dosť inočerstvých menší. České lu-
dy sú hodne obyvane Nemcami a
sú si riadali prípojenie k nemeckej
rii. Následkom toho dňa 21. mája
bol povolaný jeden ročník a zalohe na
mimoriadne vojenské cvičenie. Aj násu
obec niekoľko opustili. Zaviedol strach,
neistota a pánensie sú čítané noviny a
počíva sa radosť.

U násob obec patrí medzi ň, kde sa to- Volba.
ho roku konajú volby do obecného vole-
bnielstva. Pri volbe dňa 11. V. dostáva
Hlinkova slov. lúd. strana 1 hlas, republi-
kanská 150 hlasov. Jednohlasne bol 15. VII.
zvoleny na starostu Ján Líska, č. d. 22.

Prednáška.

22. mája bola v škole prednáška o
družstevníctve. Za hrajnej časťi obecen-
stva prednášateľom bol p. Peter Tu-
ročí, učadník roč. včaj. pokladniči v
Nitre.

Slávnosť pri u-
končení šk. roku. Od kedy je v miestnej obci škola, kaž-
dým rokom ukončenie školského roku slá-
vnostou bola zaklúčená. Slávnosť bola
orienta zo zvykov starých čias, takovane-
ho examentu, na ktorom žiaci za po-
zornosť rodícov a duchovného pas-
tiera boli skusení s náboženských
predmetov. Tímto spôsobom sa rodičia
dovedeli o výchove náboženstva v ško-
le na čo boli povedáční. Slávnosť bola
zaklúčená spevom hymny pričom vymí.
Od tohto roku náverečne slávnosti bo-
ly zrušené.

Stavba šk.
ikoly.

Odpoludnia 12. júla prisla staveb-
nej komisia s Nitry ohľadom novo-
stavby školy. Prítomní boli prednos-
ta technického úradu, västavca okres-
ného úradu, okresný lekár, šk. inspektör,
obv. vedúci notár, starosta obce, 2 členo-
via ob. rastupiteľstva a spr. školy. Na
riešenie výstavby novej školy i pred-
loky boli. Kplán bol vedúceho notára
B. Kneppu, aby sa na mieste stvarej ško-

by vystavila dvojriedka a potrebný
pozemok pre školu dvojriednu by sa z väč-
šej využalnením a rôl zahumeroval. 2.
plán bol ik. inspektora Miskóciho, aby
sa z miestnosti kultúrneho domu spra-
vili dve ťiedky a na mieste obec hováčne
vystavil sa správcovičký býs. Návrh
zostalý návrhmi a stavba sa neuuskutoč-
nila.

Veľký muž Slovákov, Andrej Hlinka, - A. Hlinka
ktorý takto tyčel a bojoval za našu
lepšiu budúcnosť, opustil nás na večnosť
dňa 26. augusta 1938. Na celom Slovensku
bol veľký smútok, jeho pamiatka ostane
medzi nami.

Prišlo, čo ľud očakával. Dňa 23. sep- Mobilizácia
tembra 1938 večer o 20. hod. 20. min. je roz-
glasom ohodnotená mobilizácia. Počas
sú už na stenačach vyhlášky, oľa klo-
vých povinní sú narukovať všetci rá-
ločníci do 40 rokov. Odchod bol spokoj-
ný a poslední odchádzali 25. sept. po-
zuhobne. Našu obec opustilo asi 40
ľudí.

Život oboch spoločne ide ďalej, len
akoľaj netypickej očakáva vývin
slovenskej ľudostí. Polníci prácia nas-

starovia ženy, starci a deti. Tým rolníkom, ktorímu kone sobrali ako evidenčné, alebo ako záprah s vormi, pomerne hali si, ktorímu záprah nosili doma.

Zatmenenie. Trvalé zatmenenie a pokojovosť ČPO trvalo od 24. sept. do 1. okt. Službu konaly ženy, mladíci, lebo muži boli narukovaní.

Mnichovská a
viečenská rov-
nodnutie.

Vojna dosiaľ nebola, lebo národy smerujúce cestou sa usilovali svoje poniadavky vyriešiť. Na základe Mnichovskej slohody, dňa 29. sept. 1938 odovzdáva Česko-Slovensko náčelníkom, okr. nemeckym obyvateľstvom obyvane územie Nemecku. Viečenským rovnodnutím z 2. nov. 1938 je naše Slovensko straciť južné čiastočky územia a odsíriť ju Maďarsku. Slováci vyzbrojnili sa obsadiť sa majúce územie a preto niekolko utecencov sa uchylili aj do našej obci. Jan Suchansky s rodinou dňa 14. sept., Ján Hudák a Michal Hudák s rodinami v okolí, museli opustiť svoje majetky a hľadať druhý domov medzi rodinami bratmi.

6. okt. 1938.

Za takýchto okolností došlo k uskutočneniu poniadavky nebohého Andreja Hlinku dňa 6. okt. 1938 v Liliere, kde sa sústredili reprezentanti slovenského národa a utvo-

ila sa prva slovenská vláda na čele s ním predsedom Dr. Jozefom Tisom. Týmto doslo Slovensko k autonomicie v Česko-Slovensku, no čom už tak dásno turilo.

17. novembra, predvečer prišlo do našej obci Preocovanie skupiny vojakov. Preocovali v práznom sprostredkom byte a škole. Včas ráno 18. opustili našu obec.

Voly do prveho snemu Slovenskej krajiny boli dňa 18. dec. 1938 v miestnosti školskej. Hlasovanie trvalo od 8. hod. — do $\frac{1}{2}$ 12. hod. Z voličov hlasovalo 207 „ano“, 8 hlasov „nie“ a 2 listky boli prirodne, neplatné.

Po vyrovnaní užemných poriadaviek našich susedov nastaly spokojnejšie dni a preto ročili sa vraciať povoleni založeniu domov. Všetci ich s radosťou očakávali doma, tým viac, že sa blízily sviatky radosť - Vianoce. Poslední sa vrátili z vojajiny 15. decembra 1938.

Zakončením roku je sčítanie ľudu dňa Štátneho ľudu 31. decembra. Dňa neho naša obec mala 475 obyvateľov, z toho 36 vies. kat. a 439 evanjelikov a. v.

Dňom 31. decembrom miestny spr. školy bol nový správca prepusťeny do výslužby. Ministerstvo pri tej škole so prilepitosťou mu dôkonalo a na jeho miesto nastúpil Rudolf Hostiak.

Rok 1939.

Po užinom minulom roku, medavosťou naplnení čakali sme, čo nám pinesie Nový rok. Nesklamali sme sa, lebo sa modil Slovenský štát.

Zaseda slov.
vláda.

Dňa 18. januára zaseda v Bratislave prva slovenská vláda. Je plno radosťi, budovy sú odobrené slovenskými riadzami v školach sa nevyučuje.

Slovenský štát.

Spričila sa dňa 12. februára súťaž mnohých Slovákov doma i v zahraničí dňa 14. marca, keď sa utvoril samostatný Slovenský štát. Nie len budovy sú odobrené riadzami, ale i naše siedzice prekypajú velkou radosťou. 19. marca sú vo všetkých kostoloch slávnostné bohoslužby na celom Slovensku. Na tento deň je stanovená veľká, spoločná manifestácia slobody a samostatnosti. Slávnosť všetkých obcí asákerianskeho notariatu bola v Asákeri, pri pomníku padlých vo svetovej vojne, kde sa po bohoslužbách z oboch kostolov občianskoo shromádilo. Na slávnosti prehovorilo viac rečníkov. Ináčia obec bola tam hojne zastúpená. Učastníci po slávnosti sa rozchádzali s radosťou tvárou v rukou s ľáskejšou budúcnosťou.

Vysadenie ston-
kov.

6. apríla, na okrástenej ulici, dalo obec po oboch stranach vysadiť česnico vč. štepy v počte 70 kusov.

16.aprila tiež bola zadržaná Štomkoviá slávnosť na dvoze kultúrneho domu. Slávnosť sa riadili starosta obce, Ján Líska, občania a žiackvo s učitelmi. Po roznievani hymny Ernest Lásko, spr. sk. v. v. prečítal vrchnostou zoslany prejav. Potom bola na pamiatku Sloboody rasa- dená lípa starostom obce a Ruolofom Hostiakom, správcom školy. V ríjname slávnosti prehovoril R. Hostiak. Zatým žiaci ľud. školy slozili starostovi sľub o ochrane Štomkova a ďalšov. Piesňou „Kdo a prerodu hori..“ bola slávnosť zaklodená.

Koncom apríla vymenovali sa 500, 1000 a 5000 kor. bankovky. 24. júla - 2. augusta sta- huju, 50 kor. papierové bankovky a ramie- novali sa za iné. Koncom októbra prestava- ju byt platičkou i stare 10 kor. bankovky a ramienajú ich za nové slovenské s obra- zom Andreja Hlinku. Výmenu prevideli miestne uverne družstvo, poslovy úrad v Šaškerci, potámine Národná banka fil. v Nitre.

V deň prveho výročia smrti zväčneleho Štokmeku smr- vovali slovenského národa A. Hlinku bo- li A. Hlinku. la v škole dôstojná slávnosť, usporia- dala ju miestna školská mládež. Na slávnosti dňa 16. augusta prehovoril spr.

1989

Povolanie do
zbrane.

školy Rudolf Hostiak.

Pomerky v Európe sú ešte stále nevýriešené. Neoloxumenie medzi Nemeckom a Poľskom sa stále preostruje, avš Kongrešne Nemecko vyhlásie vojnu Poľsku. Prvé svolavacie listky v našej obci boli doručené 27. augusta a čoskoro za tým 3. septembra 1939 povolanie boli odvodené ročníky 1922 - 1936 (do 39-40. rokov) na vojenské cvičenie. Naši vojaci bojovali proti nemeckých vojakov, aby vyslobodili ročníkov bratov v Poľsku. Koncom septembra nám boli vrátené všetky Poľské pri vlastnene užemia. Po tomto navrátili sa všetci záložníci načasok v oklóbra domov.

Pohľadnosť ČPO
zameňenie.

Od 2. septembra bola pohľadnosť ČPO a trvale zameňenie na celom území Slovenskej republiky. Službu cez deň a noc konali složky ČPO. Táku prácu musel konať miestny veliteľ ČPO, spravedlive zadeľovať do služieb a kontrolovať.

Hlinková stra-
na. Ved. notár.

V nedelju odpoludňa, dňa 8. októbra prisiel do našej obci František Lübbe, spr. r. k. školy v osäkerstve v sprievode Jánom Millerom, vedúceho notára, ktorý nasúbil koncom septembra na miesto Belu Kneppu, predošlého osäkerstárskeho vedúceho notára a daľi povolal do školy

1989

- 57 -

1989

všeských občanov. Po prednesení okolnosti bola prítomnými voličmi H.S.L.S. Počet ľudov bol 18.

Záciakom novembra spomienkami nie len Spomienkou na na mŕtvykh ale i na živých, viedenským rok- odbranných sudkom od rois odbranných. Večer dňa rodákov, 2. novembra o 20. hod. zhromadilo sa v škole občanstvo. Výročiu rozhlasu prednášku: "Spomienka na smutnej 2. november 1938", ktorú prednesol K. Šusko, čiak obch. akad.

5. novembra dvača ľetovia H.S.L.S s učiteľkou pomoci mimiestnej školy prešiel v našej obci sberku na "zimnu pomoc" v prospech chudobných ľudov. Zabierať sa začalo.

Funkcionári H.S.L.S prešieli dňa 12. novembra zlaty poklad republiky. Zabierať sa začalo Ks 535.50 až jedno kus skicovného prosterní. Sberka bola odovzdaná filiálke Slov. národné banky v Nitre dňa 17. novembra. Na pamiatku všeských odovzdanych darov dostali darčoviakový prosterní s nápisom: "Slovenský štát slákuje".

Dňa 26. októbra 1939 žiaci dvoch tried a moc občanstva sa sišlo v miestnosti právneho druhu a v hostinci Jana Poláčika: lebo rádio ešte iný nemali, aby vypočuli rozhlas o volbe prvého prezidenta Slovenskej republiky. Ich zhromadenie velkým rie-

ujnom svedovstvom sledovali priebech volby. Na volosti včeských nového prezidenta bol volený p. Dr. Jozef Tiso. Na druhý deň sme boli na slávnostných bohoslužbach v Asäkeri a modlili sme sa za prvého prezidenta.

Zápis do HG.

V miestnej obci na rok za rokona všetci muriški od roč 1914 - 1920 museli slúpiť do gardy. Zápis prevedol vel. gardy Št. Skuha a predsedca H.S.I.S dňa 15. novembra 1939. Garda mala ričenie karóli nedeľu v ranných hodinách.

Rok 1940.

Nový rok neprivesob žiacomne zmeny, ktoré bý malý daňák vyslypí vo vývoji našej dediny, a tak kronikár je nuleny so na krajsky čas odmlečať.

Výročie samostatnosti. Dňa 14. marca bola v miestnosti skoroby slávnosť slovenskej ľudnosti. Poriadom bola osvetová komisia a program obsahovali žiaci ľudovej školy nové vedenie správnej školy R. Hosliakov. Slávnosť bola novštivená početným obecenskrom.

Sjard SEM v Nitre.

V dňoch 30 a 31. marca pohodalo nitranské SEM sjard mládzie, na ktorom sa učastnilo aj ujláčské SEM. V premiere divadelnej here "Morhisi" vystupovali združenci z Ujláčku Stefan Gasparovič a Karol Soško.

1940

Dňa 24. marca porozovali sme, pre našu Polárnú ťáru, obec návykly ~~prádlo~~ prádlový úkat medzi 19-
20. hodinu.

V apríli prebieholo ťauctvo miestnej h. slovej školy sberanie odpadkov a to; sláčeho ūleka, gumi a hanovie. Podnet vysiel z vloženeho novičadenia a celom bolo; poskierať cenne suroviny, ktoré by inak boli odskázané k užívaniu a nevyužitiu. Celú akciu prebiehol a odpradky odtransportoval do Asäkersi R. Hosliak.

Na rádloviade novičadenia ministr. škol. Pondrák stv. a náro. osvedy bol 1. septembra za „na starú!“ vcelom úradný porozov. na starú!

Aby bolo umožnené ľúčej verejnosti Kurz dejín, poniesť bohaté dejiny nášho národa po rádlovi počas rôznych večerov miestni osvetovi pracovníci kurzi dejív. Podrobny pracovny plán vypracoval správca školy Hosliak súčasťou Elenou Trnkociovou. Kurz bol určený predovšetkým pre tých, ktorí nemajú možnosť venovať sa súčemu študiu našich dejív.

Dňa 15. decembra bolo prevezené sci- Ščítanie obyva- lomie, ľudu našej obce. Celkový počet oby- selskva. vateľov bol 471. Počet náboženstva bolo 420 evanjelikov a 51 rim. katolikov, posl. dňa novorodnosti 470 Slovákov a 1 Čech.

Od Novembra ročného hričia silno zimav ($19-20^{\circ}\text{C}$) a vrcholi 17. februára, keď sa do-
sahuje -25°C . Veľké fújarice nemôž-
nú jí provádziať prenosovku, zároveň
dosahujú mestami až 1.5 m výšky.
Jaro prichádza neskôr a jarné prá-
ce sú oneskorané. Tôcasie je premeni-
vá. Dňa 8. júla prišla veľká búrka slá-
slovcom, ktorú mestami padal vo veľko-
si orechov. Ľabos sa naocala až 18. júla
s oneskorením. Dňa 26. júla opäť sa sk-
hol leják s prudkým vekom a níz-
obilie v križoch. Hukurice boli pova-
lené ako i nesrážké zbožie. Celkovo mož-
no označiť rok 1940 za hodne slovinivý.

Rok 1941.

Od 1. januára je platný nový zákon
o škôdových školách č. 208/1940 Sb. z. a n., po-
dľa ktorého osobné veci výdavky, na všet-
kých škôdových pradisťačkach a vedece snáša
obec pacienta. V dôsledku tohto zákona
ináša obec má výsene výdavky.

Dňa 18. januára je výcvik civilnej pro-
stíleckej obrany a všetkých jej složiek.
Výcvik prevozdu mestský veliteľ CPO.
Znamenie poplôžiek je dane uiderom na
zvon.

V Šiakertci 14. februára poriadok HSĽS
pre všetkých činníkov strany siákeriáns-
keho notariatu výdrony kurzu. Z účas-
tu boli tiež vyslanci delegati. Preobmôža-

Cvičenie CPO.

Výdrony kurz
HSĽS.

celic boli z Nitry a z Asákeri. Kura bol
v hojnom počle návštevy.

Tak ako horioly rok i toho roku je výro- Výročie samo-
cie samosatnosti Slovenskej Štátnej slo- slatnosti.
stojne oslavene. Slávnosť bola v mestskos-
ti školy za spoluúčinkovania školských
dečí. Celú slávnosť pripravil správca ško-
ly R. Hosliak.

Doterajšiu starostu obce Ján Liská sa vzdal komisára obce
vojej funkcie. Ľupný úrad v Nitre rozpustil
obecné rásťujúceho a menoval vladného
komisára v osobe Pavla Tušku, ktorý
aj sporadnym sborom dňa 8. marca slo-
žil prísahu.

Po dňsnej preštávke ochotníci SEM-u Divadlo
nás opäť prijemne prekvapili dňa 14.
aprila, keď zahrali veselohru „Ked sirob-
nictvo stávkuje“. Jednotlivé herecké úlo-
hy boli dobre obsadené a preplnená
miestnosť školy často bušila smiechom,
o ktorý sa postarali herci so svojimi, lu-
dorími, svierkami humorom. Všeobecne bo-
lo výjádrené pranie, aby sa ľasťajšie pod-
niky takého druhu opakovaly.

Od 10. apríla do 18. 4. m. bolo mariáde- Ratenenie.
ne trvale ratenenie.

Dňa 18. apríla na celom území Slovenskej Štátnej letej čas.
skáskoveckej letej čas tým spôsobom, že
o 23. hod. bola posunuta minčka hodiniek

1941

na 24. hod.

Spojenka na Stefaňka. Dňa 4. mája bol si spomenková slávnosť z príležitosti výročia smrti hrdiny náhynuvičského národného bohatiera gen. M. R. Štefaňka. Program slávnosti obsadala HŠIŠ a SE.M.

Memorandove slávnosti. Koncom mája boli v Ture. Sv. Martíne celonárodné memorandové slávnosti, ktorých príbeh počívalo mestne obyvateľstvo rozhlasom.

Kurz CPO. V dňoch 5-7 júna bol usporiadany kurz pre veliteľov hasičskej a požiarnej služby CPO. Z ujazdu bol na kurz vyslaný mestný veliteľ hasičského sboru Štefan Liská.

Svolacie lísky. Dňa 22. júna dostali viaceri občania svolacie lísky na mimoriadne vojenské církevne a súčasne s plnomocňou od toho dňa bolo nariadené trovele nálemenie so službou CPO.

Nedostatok mlieky. Pred záborou ukončilo sa nedostatočné zásobenie mliekom niektorých obyvateľov našej obce. K tej príčine vlastná komisia dňa 5. júla uskutočnila prebytoční mlieko jednolivých rodov a odpredala tým, ktorí nemali. Akcia bola úspešne prevedená, barúčile množstvo bolo odpredané aj do osôdkerie.

Oneskorene záverečné práce boli hľadky

skončené a 1. augusta ročala mäsba.

aby bolo uminenie spravodlivá distri-Lístky na obuv
bicia obuv, ktoré sa vo vojnovej časoch
na ťahu neukarovalo v dôstatočnej mie-
ry, boli rovodené súberne lístky. Na asa-
kerlanskom nolariale bol poverený vydá-
vať trikrát do Žiždňa Ernest Táško.

Komisia pre stanovenie ľudobojného Nové meno na-
nárovov miest obcí pri Ministerstve vnitra, sú obce.
poslala prípis komisií pre našej obč, podľa
ktorého bol daný návrh na pomeno-
nie mena našej obce. Nové meno mo-
iel: Ladice alebo Osádka. Hladina
odpoved' bola poslaná dňa 16. novembra
a tým má dosiať naša dedina ešte
slovenské meno.

Kočičíkom januára napadnuly, Pocasie r.
such sa topil od 19. až do 27. januára 1941.
Máry februára čoskoro pomirily a eš-
te v tom istom mesiaci je možné začať
jarné práce. V marci písí a 12. ešte za-
mrzlo. Do konca mesiaca je jehnečie poča-
sie. April vykazuje nestale pocasie s jar-
nými búrkami. V máji a júni je nor-
malné pocasie dovojuje nočnej v dobu
i rodu. Letné práce boli v čas záčiatku. Su-
cho ktoré sa ukáralo rácialkom augusta nie
je na hrolo. Do konca roka neboli zádnesi
vykypy pocasia a celkom môžeme očakovať

pričasie v roku 1941 na normálne, na aké
sme v našej obci vykli.

Rok 1942.

Promócia.

Začali sme Nový rok s nádejou o lep-
šiu budúcnosť. Rodák Pavol Liská je
prvým v našej obci, ktorý ukončil univer-
zitné štúdia a dňa 31. januára bol pro-
movaný v súle Slovenskej univerzity na
doktora všeobecných ied právnych a stá-
vnych.

Valné schromovanie

Dňa 3. marca konalo sa valné schro-
movanie miestnej organizácie slovenskej
lidovej strany s nasledujúcim programom:
1, prenos predsedu strany a rasanie
šloisnej hymny,

2, spomienkov na padlých vojakov 1
minutovým sedzom,

3, prejav delegáta okresnej organizácie.

Trebi bol nahradil p. Malinovský, ob-
vodný notár, kedyž určený delegát z
Nitry pre ochorenie nemohol priesť. Vo
svojom prejave spomenul pomery a pos-
tonie strany v našej obci. Vyzdvihnut si
kej povinnosti klaže slova pre kariéru
jednotlivca, ktoré vyslovil z hľadiska
vieru v Boha a v národ. Vo svojom pre-
jave ďalej hovoril: "vojna nás dopadne
ako chce, národ bude žiť, lebo právo od
Boha ňak slobodne je prikazom Božím.
národní kultúrny, jednotlivý zvätáci alej

nesvorný počme. Tielom musime cítiť
ku ktorému národu patriame. Musime
byť sebevolomi i keď sme malý národ."

V odľejšom čase svojho prejazdu na výročiu
na k svornosti a priaci pre národ v rámci
miestnej strany. Po úpravach slovach
Malinovského našlo slovovala volba funk-
cionárov a vyplnenie programu do bu-
dičnosti.

Dňa 14. marca s príležitosťou výročia Oslava 14. III.
Slovenského štátu bola v miestnosti sko-
ly slávnosť s bohatým programom.

Ovianané slávnosti prednášal ri-
aditeľ školy R. Hosliak a preslov mal
súťaž v ľudoberežnej, Štefan Lisák.
Recitácie a spev mali žiaci ličob-
skoly.

12. apríla bola usporiadana druhá Sbierka, nová
sbierka na zimné pomoc, ktorá sa vydala zimné pomoc.
riaz a našla štedrých darcov pre ľubo-
ščeketnú akciu.

V ňore po zdrobokonalej si pou- Pôžička na
živosti technických vymôženosť do elektrizácie.
by, už slávnosť bola plánovaná e-
lektrizácia našej dediny. Celá akcia
sa prečítavovala, pretože musime mať
na vedeľi vojnovej hľadisku; už 27. apríla
na vysadnosti obecného poradneho sbo-
ru bola odklasovaná pôžička Ks 25.000,-

splasnia za desať rokov poskytnuta
Sporiteľnou mesta Nitry.

Sporienka na Dňa 3. mája bol v príležitosti tradičného uchádzania bolatiera nášho národa gen. Štefánika piesnov spomienka v mestnostnej škole. Spoluúčasť malý všetky osvetové korporacie (SEM, SHĽS) a hlavnú časť programu obskral p. riad. školy Hosiak zo svojim ťačkom. Spomienka bola hojne navštívnená súčasným občenskrom.

Súpis domov. Firma Detwoy v Nitre, ktorá je povolená vykonať všetky elektrizačné práce v domostvoriči prevedla dňa 31. mája súpis domov, do ktorých bude navedený elektrický prívod.

Dejiny ūdovstva. Dňa 9. júna dosiahol som nariadenie od Ministerstva vnútra, aby som súbieran material k historii ūdovstva v novej obci. Mimo kbytkov starého ūdovského cintorov v haji severozápadne od Ujláčku nenašiel som veľa materiálu a dobrodružnosť mi vypovedela na stovsich obyvateľov obce. Pre újdost tejto kroniky uvoľniam aj kroniku ūdovstva v Ujláčku tak, ako som ju písal na notoviac do Asäkeri.

Kronika ūdovstva v Ujláčku.

1942

- 67 -

Pri leží opísaném jednotlivé rodiny ſidovské, ktoré žili v našej obci podľam celkovou charakteristikou. Ľudia v našej obci nemohli zapojiť kovene na ťažko. Nešlo však o ťažko. Posledné ťažky ſidovstva našej obci uvideli v roku 1933 a od tejto doby ſida u nás nie.

Dalos o ſidovstve čerpal som väčšinou z istreho podania najstarších obyvateľov našej obce.

Najstaršia rodina ſidovská bola rodina Leopolda Neumana (Lúzner), ktorá bývala na dnešnom dome Mateja Koſiala. Zamestnávanie tohoto ſida bolo ako obyčajne krčmár. Neskôr mal role a obchodoval s obyvateľom. Umrel v roku 1890, pochovaný je v Asáckeri. Mal dvoch synov. Syn Móric predal otcov majetok Michalovi Koſialovi, ktorý sa prisťahoval do našej obce, zo Staréj Turcej. Móric si kúpil však nový majetok, Małákovský, pod dom. čís. 5-6, na ktorom založil až do smrti (1916). Po jeho smrti predali majetok jeho dvojici synovia a opustili našiu obec.

Druha rodina, ktorá sa prisťahovala v tom istom čase ako Leopold Neuman je rodina Büchler. Bol senkárom na pankej kríne, kde mal malú pálenicu. Dlhô

však neprobudol a vysločoval sa. Na jeho miesto prišiel ťaž z Fráštáku, ktorého súhola ten istý osud ako predosťeho. Krímena zhorela a nebola obnovená.

Na druhom pánskom senecku prenajatom bol ťaž Pánič, ktorý mal za meno Büchlerovi sestru. Po krátkom pobytu končil, pochovaný sú v haji "Výpalenice". Opusťtená krímena sa rovalila a ostal holi gundi.

Hlásia rodina, ktorá sa vystriedala sú bratia Sololovci. Môž prvy obchod miesačnym tovarom v krajnej obci. Hlásibat časom odstáhoval sa. Mladší si ponechal a rozširoval obchod. Keď sa oženil mal už konia, na ktorom si dovŕšal tovar k mestu. Syn Rudolf ako učiteľ v 25. svojho ťaža končil. Dcera sa vydala za Schvorca, ľopinu z Kavaric. Po smrti otca predala v roku 1919 mestnemu obvodovci obchod a tým bolo rodina končila z mestnej obce.

Od ťaža Bokka, ktorý sa prisťahoval z Klabovej Novej-Úsi v roku 1891 vystriedal sa na kúponom s poremkou pri hradskej seneke, na ktorom skrachoval. V roku 1895 tento senek kúnil ťaž Ignáci Ringwald, ktorý sa prisťahoval z Chrástáv. So svojim podnikaním rozširoval a obchod s miesačným tovarom. Pachtoval si role a kújciel s dobyt-

1942

- 69 -

kom. mal sedem sestier. Štyroch synov mal na fronte vo svetovej vojne. Po vojne sa nám mi bol odobratý. Všetky deti opustili našu obec, len nožiarší Max zostal tu ako obchodník. Bol posledným žiadalom v kmenejšej obci, lebo po nahlej smrti jeho ľahva s deťmi sa odsťahovala do Bratislavu a násä obec od roku 1933 ostala bez žiakov.

V roku 1889 prišiel ako prenájomca na kmejnajšie panstvo žiadal Gemeiner a Malých Rímanov. Prišiel holi ako týpa. Nemal na čom obrábať role a roľu garbovia mu ho zriaďaličku uradili. Po čase nestacila mu viak už kmejnajšia pôda a prenajal si ešte jeden velkostatok v susednej obci Sulany. Zomrel v roku 1916, jeho syn sa odsťahoval do Nitry, kde pachoval velkostatok „Párovské Haje“.

Školské deti pod vedením učiteľky Kuru Manifestácia všej účastníků sa manifestovali H.M. v Nitre dňa 21. júna. Aby bola umorňenosť komadnej účasti, usmradila obec každému dieťaťu Ks 6. - na kavkrytie cestovných nov.

Od 1. júla bola zavedená nočná služba Nočná služba občanov. Viedúcim bol menovaný riad. školy p. Hostiak a spolupracovníkom hasičský velitel Štefan Liska. Nočnou službou poroslovala a hliadka a to v súlade s kľúčnikom a po polach

v dvojiciach. Cielom bolo zamezit sko-
dam zapučinových povorom a kriede-
rou.

Prezatie ško-
ly.

Dňa 3. júla bolo prebranie súčnej školy
druh ev. a. v. cirkev. Z náboženských úra-
dov neprišiel nikto. Pri preberaní podľa
zápisnice boli prítomní: L. Lachurecký
dekan, J. Malinovský, r. notár, R. Hosliak
riad. školy, obecná rada na čele s komisá-
rom P. Finskom a ostatní västuvcovia
P. Liská, P. Sliha a Ľ. Šajko.

Kočacie elekt.
práce.

Dňa 6. júla boli kočacie elektrizačné prá-
ce: vorenie stĺpov, kopanie a meranie juhu
pre stĺpy. Od tohto dňa kočidži sú boli
prikladané ruky k dieľu, aby ono čoskoro
mohlo slúžiť pospolitosťi.

Majitelia mlátačiek boli svolení dňa
10. júla na okresný urad, kde poslorení
kaucii Ks 2.000,- pribrali, že pri mlatbe
neraďajú morálkom mláteného obilia.
Mlatib môže len ten, kto má povolenie
od NVZ a jeho mlátači sú aj k odproveda-
rskom výmennym poviadavkam. Pri mlatbe
kú kočidžnu stojí je priečelny komi-
sar, ktorý má dozor súč. prevedením
mlatby. Táto funkcia bola predelená uči-
telom a vysokoškolákom. Týmto spôsobom
má byť zaistenie hladke roisanovanie oby-
vatelsva štátu.

Doterajší veliteľ E. Šaško zo zdravotníckych dôvodov sa dňa 26. augusta vzdáva lejofunkcie. Nový veliteľ je Ján Liská, ktorý slúžil príslušneho dňa 3. septembra.

V noci na 10. septembra bol prelet nepríateľských letadiel aj nad Ujlackom. Od tohto času bolo nariadenie zatemnenie od mraku do svitu.

Dňa 19. októbra bola prevedená reorganizácia náročia ČPO a nariadenie zatemnenia do 6. hod. ráno od 18. hod. večer splatnosťou od 1. novembra do 28. februára. Nový členovia ČPO slúžili príslušne 8. novembra.

Od 1. novembra t. j. v noci z nedele na pondelok bol navedený zimný čas a to tým spôsobom, že hodiny boli posunuté o jednu hodinu dozadu.

V Bratislave boli usporiadane 15. novembra recitácie predeky na ktorých slávili sa učastníci aj členovia Ujláčského SEM-u. Anna Alchusová obdržala treťiu cenu.

Dňa 3. decembra bol poriadany druhý kurz. skorichy kurz v Nitre, na ktorom boli účasťníci aj členovia Uverného družstva v Ujláčku.

Tužobne očakávané spojenie priedu s ďalším skutkom 12. decembra. O 9-tej hodine pršli zástupcovia spojených

Zavedenie elektrického prúdu.

elektrárii v Nitre prednosta Jozef Maar
inžinier Alexandrov, prednosta stavebn.
odd. August Čempel a okresný správca
Karol Breský, ktorých privítal sl. komi-
sár Pavel Fúška. Zaspievaniom hymny
bola milá slávnosť zahajená. Prehovoril
prednosta elektrárne. Maar, ktorý zohľadal, že
na uskutočnenie nie elektráreň, ale panoví
římanovi treba sa podákoval a tiež aj p.v.
notárovi. Elektrárne boli len pracovníci-
budovatelia súčasnej občania. Potom sam-
jal slova p. notára Malinovského a spomenul
šäkkosť, ktoré bolo treba preklenúť, aby
toto všeobecné dielo stalo sa skutočnosťou.
Kálym prítomní odišli transformátore,
kde komisára obce a veliteľa hasičska i pri-
tomných prednosta J. Čempel poučil čo sa
má robiť pri požiaru v dedine, aby sa pri
hasení ohňa následkom elektrického ve-
denia nestále nestalo. Potom odovzdal
jeden kľúč od skrine transformátora
komisárovi obce. na návštěve prednosta
elektrárne bol zaslany p. římanovi, hasi-
koví telegram: "Z prilepsosti zapojenia ob-
ce do siete elektrickej vyslovuje Vám občan
újlakiu vďaku a oddanosť." Po slávnos-
ti pohostila obec väčších hostov.

Pocasie.

V januári je tuhá zima po celý mesiac, dňa 29.
januára teplomer ukazuje -30° stupňov. Ráciat -

1942

Konz februára sa otepnilo, rano sa spusili oblačky a slnečné dni (2 až 3.) sa striedali s neslnečnými (4-6), avšak do konca mesiaca zimou poslavilo. Morec prišiel v znamení miernejšieho chladna, zato sa, keď zimovje už neznamená. Slnečné dni prišli až v strede mesiacov, takže 26. mohli rolníci začať jarné sebáv. April prišiel v znamení rúry a prvé dni priniesly so sebou mrazky, ktoré však na štôstie nerobily ľahké väčšie škody. Maj so svojimi dárčinami a teplými dniami daiv nádej na dobrú jarnu. Mesiac juž je dárčiný. Dňa 10. príšla od západu večerom búrka s vetrom, ktorá považovala obilie a narobila škody na ovocných stromoch. V Asákeri pred evanjelickou farou zlomila stromčiu lípu. Nasledujúci deň (11) príšla opäť z toho istého smeru veľká búrka a ešte silnejšie hromobylie. Dárčiné počasie hŕňa až do 19. Júl priniesol horúčavy s dárčiným počasím, takže rásva začala sa až 20. Letní práce boli hladko prevedené a koncom mesiacov sa už milálo. Račiatkom augusta (2-3) je počasie sťedlavé; dárčin, slnko. Mlaba je prerušovaná a s pomocou Božích sliač 17. skončená. Do konca je august bez dárčin. Celý september je berdárčiný až v októbri (17) po dlhom období sucha vočilo prísť. Veľké suchy nemôžu oranie a lúmy oddialiť jesenné práce. November je počasie mierne chladný, bez väčších.

dôčkovo. December priniesť už silnú zimu. 4.
silno mrzlo a polom snežilo. Po krátkej obľa-
ve a preolivovočiých dôčkoch do konca me-
siaca mrzlo a padal sneh. 1942

Rok 1943.

divadlo.

Počas vianočných sviatkov nahrali diva-
deľní ochotníci S.E.M. Ľudohoru „Ženov“. Hra
 bola prevedená úspešne a precítene. hereci tak
 overali svoje úlohy, že v tragickej scéne sa
 spustili aj s obecenskou do plácu. Tak preved-
 ľivo nahrali divadlo, že tak nahrané už da-
 no sme nevideli.

Dákový te-
 legram

Dňa 12. januára dosiahol v.l. komisár
 našej obce list s nasledujúcim obsahom:
 „Pan poslanec a župan Štefan Hasič
 dákuje Vám za pozdrov poslaný mi z pri-
 ležnosti napojenia elektrickej siete!“

Padle bojova-
 ci.

Rodičia četnika Jánka Vileka dosiaľ
 smutni zjazdili, že ich jediný syn padol na
 východnom fronte a bol 1. januára po-
 chovaný. Dôlžu lanojí rodača Štefana O-
 bucka bol vyhlásený, že nervestrujiv. Na-
 ši dvoja rodiaci sa prvými občami na-
 sjaj obč ď ľekajcej vojne.

Odber cukru.

Dňa 3. februára bol zavedený odber cuk-
 ru na odbernatícky. Prídel na jednu
 dušu je 0.75 kg na mesiac.

Politická škola. V rámci Politickej školy, ktorú po riada-
 la Hlinkovci slovenská ľudová strana,
 prednášal dňa 3. marca Dr. Jozef Kovač.

rioditeľ obch. akademie o p. Kontra riadil
súhlás k hospodárskej škole.

Dňa 10. marca bol prevedený súpis lich-
vy všetkých ktorého bolo uskorené, že kolko-ku-
sov dobytka (viacero rokov) musia mestní
občania odovzdať na verejné vysobovanie.

Výročie samostatnosti nášho štátu slávili v súva-
doval s veľkým programom oslavenej dňa 14. tok.
marca, v mestnostíckej ľudovej škole. Pro-
gram a oslavu vedol riad. školy Hostiak.

Na velkonočnú sviatku hralo Sdruženie
evanjelickej mládeže dočasné divadelné hry: "Ka-
mený chodniček" a "Už sú väčci v jednom
vrci". Celé predstavenie sa dvakrát opakovalo,
režiér mal p. Hostiak. Obecenskou bol hoj-
ný počet zo širokého okolia.

Dňa 1. mája, o 9. hodine večer, premiéroval profesor obchodnej akademie o Nitre, Ján Krčmarík v mestnostíckej škole svetelné obrazy zo života Slovákov v zahraničí. Po-
predstavení bola dobrovoľná sbierka pre
zahraničných Slovákov. Sbierka vyniesla
Kčs 132.-

Riaditeľ školy v Čabe, Ignác Mucik filmové pred-
premiadal dňa 22. mája, večer kultúrne fil- slavenie.
my pre dospelých občanov našej obce. Poná-
daný podnik lesil sa hojnej návštive
obecenskou.

Dňa 27. júna bol náš rodák Pavel Proj. kniar z
Ujlóčku.

Prokса по skončení teologických študiu
v Bratislavе oroliniovaný na evanjelicke-
ho sv. v. knorov.

Reorganizacia
CPO.

Dňa 16. júna boli reorganizované domo-
vé družstva a v nich súviedené domové roje.
Reorganizáciu prebiehol obvodný notari-
ák v Asákeri.

čátra.

Ošakovaní dobra urobovali so skalkou
a všetky práce čátry i mlatky boli hľadko
prevedené. Horúčavy počas týchto práci do-
siakly až 38°C . -

Odovzdanie sla-
my.

V auguste dňa 22. bolo iradne oznámené,
že násav obec musí pre vojsko odovzdať 250 q
slamy.

Popis rolnickych
pomenkov.

Dňa 18. decembra bol prevedený popis rolnickych pomenkov; onej pôdy, lúk a les, ktorý bude slúžiť na základ pri predpiso vaní členského popolku do polnohospodárskeho súviedenia.

Počasie.

V januári je nestále počasie. Silné mrazy
sa striedajú s odmäkom a slnčičkom a v pbed. Veľké snehove meselice sú nie veľkosťou su také na pr. 15. januára dorina napadol 30 cm snehu. Tu koncu mesiacov stále padá
sneh, takže cesty bolo treba odhaďrovať. Za-
čiatkom februárov následoval odmäk. Koncom me-
siaca sa na folku aleplilo, že bolo močné a
čal jame práce. Celý mesiac je sucho a za-
čiatkom aj dosť silné mrazy. Dážď bol vel-

mi potrebný a preto, keď 27. marca sa obepnilo a napísalo, všetko sa do rána vrátilo. Až do konca mesiacov slnčiar a vetre. April neprinesol pekné počasie len prílovečné „syrilové“. Moj prichádzav oplat v znamení dňov, pravidľového mesiacov však počasie suchá. Dňa 19-23 sú mrazy, ktoré narobia škody na veniackoch a ovocných stromoch.

Koniec mesiacov je v znamení pekného počasia. Jún je deštný, ale aj s peknými slnečnými dňami. Žilové počasie však oddáli do žádrov. Druhá polovica júla je v znamení sucha a lebavých horúčav. Obdobie sucha trvá do druhej polovici augusta. Po deštných dňoch opäť slnečné dni, ktoré trvajú aj v septembri. Po niekolko deštných dňoch nasupuje obdobie sucha, ktoré znemožňuje jesennú sejbu a tak sa väčšinou neskoro sia. Koncom novembra stále počasie sčasťuje s chladom. V decembri už rádiokom prichádzajú snehové bürky a zima sa stupňuje. Pred Vianocami snehové prehánky, blato a do konca roka bezrákova zima.

Začíname nový rok, naplnený nádejou. Rok 1944. že vojna sa skončí a tak ideme v ústredí po kojnejších čias.

Počínajúc 1. januára bol uveolený v plat - Odovzdanie nosičových spôsob pri odovzdávaní hovädzieho lichov. ho dobytka pre verejné vásobovanie. Za celý rok

boli povinní občania našej obce odviesť 38 kusov hovädzieho dobytku. Pri uložení tejto povinnosti postupovalo sa tak, že hovädzj siesť kus (najmenej 2 roky) musel sa odpredat. Gavidov s menším počtom ako šesť kusov bol rozdelený do skupín, ktorí spoločne odovzdali jeden kus.

Divadlo.

Súviedenie ev. misionára v Ujčiach nahralo dňa 17. januára divadlo „Marina Harranová“. Divadelník hra čerpajúci z histórie z histórií bojov za slobodu bola s úspechom dvakrát prevedená.

Politická škola. Dňa 30. januára v rámci H.SI.S bola usporiadana politická škola, na ktorej ako delegát, rečník prednášal prednosta ľupnej učiarne, Ladislav Cigari.

Oslava štátneho svätku. Ako každý rok tak aj tohto roka bola 14. marca oslava slovenskej samostatnosti, ktorú usporiadali žiaci mestnej ľudovej školy.

Na veľkonočné sviatky nahralo miestne SEM divadelné hru „Lenský zákon“, ktoré sa dvakrát opakovalo a bolo hojne novšívané aj z blízkeho okolia. Divadlo bolo úspešne prevedené.

Schôdza vel. hecicov. Dňa 14. mája bola schôdza veliteľov hasičov v Nitre a veliteľ našej obce bol tiež prítomný.

Občianske legity. Od 15. mája boli zavedené osobné preukazy ktoré vydával notársky úrad v Asäkerli.

Kazdý občan je povinný nosiť preukaz i pri praci na poli, aby bolo možné zistíť kdeľkoľvek jeho totožnosť.

Kočiakom leta ďalší časť súťaže viedli pre-Prelet letadiel, letovali vojenské súčasné anglo-americké le-
tadlá nad našou obcou. Shodenie bomby na Bratislavu alebo na iné miesta je možno pociťť aj u nás, pri tom sa dvere a okna otvárajú.

Starosta obce.

Od 1. júla si zrušený vlastný komisia-
ri obci aj s ich poradními sborami. V našej obci bola prevedená mera 7. júla. Toto dňa o 17. hodine v miestnosti kultúrneho domu bol dočasnej komisior Pavel Fuskov na sta-
roku obce a spolu s novým obecným výbo-
rom slúžili prisluhu do ruky p. večlečeho no-
tařa Molinovského.

Dňa 5. júla na sviatok Cyrila a Ma- Diwollo
toda usporiadal Dovol si evanjelickej mlá-
deje diwollecké predstavenie na dveri kult-
úrneho domu, po ktorom bola tanecia zá-
bava.

Dňa 7. júla bolo možné pozorovať letec- Lelecký boj.
ky boj sibiučíck na juhu od našej obce ktor-
ý vzrušil obyvateľstvo našej obce. Guľky rýchlopädových diel dopadali až do našeho chotára.

Nevolvesterní občania do 40 rokov boli dňa Odvol nevoja-
26. júla na odvod v Nitre.
kov.

1944

návštěva v na-
šej obci.

Dňa 26. augusta novitaj na návštěvu do
naší obci Dr. Santteri Akeria z Finska, kto-
vy je činný na Univerzite v Budapešti a
pole jeho pôsobnosti slavistikou. Po 10-dňo-
vého pobytu živo sa zaujímal o ujlačské
nárečie a spôsob života našich občanov.

Tokoročná ūčba. Práce spojené s posbieraním ūrody boli
rychljejšie skončené. Ženosť tokoročná ani
po množstve ani po stránke ekologickej sa
neryvnala minuloročnej. Púčiny tieba hla-
dal v oneskorennej sejbe orimíva a nevráni-
vénmu počasiu, ktoré vložilo ľahkohorú lunaj-
sich včelárov. Ženosť medu nebola ťažká
a ke udržaniu včelstva je potrebné kŕmenie
cukrom.

Rušne dni.

Nakonci mesiacu augusta možno ba-
dať akúsi neistotu, ktorá vznikla súvislos-
tou s banícko-bystričkým povstaniem. Čer našu
obec prešli ozbrojené jednotky z bratislav-
skej a kremanskej posádky. Pretože choolit-
vlak a poslote spojenie bolo viač ako sýk-
olení prerušené. Na ulici tvorili sa silúcky
ustrovenstvých občanov. Vďakaže bolo mož-
no počuť dunenie diel a štekanie strojov
vyskúpujúcich tak vo dne tak v noci. Keď za-
čal vlak choolit situácia stala sa výjevne-
nou a ūhol plynie nezmernene, ovisiak
vlakové spojenie je oči do konca roka ne-
pravidelné. Výbuchy bomb mali roč-

tejšie ponúk až do konca roka.

Všetky osobné preukazy, ktoré boli vydané, overenie preukazov od 15. júla prestávajú byť pravoplatným do 15. decembra. Overovanie bolo u nás prevedené dňa 13. decembra v Kultúrnom dome.

Dňa 19. decembra bola najslávnejší nádržka pre pokorné knivoly letodielov na dráku. Horáčikovej roli.

26. decembra DEM zahralo divadel. Divadlo. mi hru „Ježiško nám doniesol mamičku.“ Hra bola dobre novinčená.

Dňa 24. decembra bol v nitrianskej ne-mocnici privolený kurajší rodak Ján Beno, ktorý bol ako vojak pri septembrových bojoch v Žiline ranený.

Kaciakom januára trvali silné mrázovacie, ktoré koncom mesiaca prevládala však mierne zima s teplými snečnými dniami.

Prvá polovina februára je vznámení miernej zime, ktorá sa stále stupňuje až dosiahne vrchol v tvoj aj nociach marciu. Torné dni pristúpia neskoro až s jarnou príčou. V aprili je chladné počasie s bohatými dážďmi. Neskôr počasie prevláda až do ťavy, ktorá sa nasledkom toho oneskorene raciava. Mesiac august možno označiť za bezdáždivý a obdobie sucha tvoj aj v septembri. Osobní po-

nuje jesennej počasie s chladnými nocami, ktoru koncom mesiaca slabými mrázmi. Začiatkom novembra prší a 10. poletoval prý sňah, no väčšia slálosť nesmial a hneď sa topil. Zlativé počasie trvalo až do konca decembra, keď nasavajú silnejšie mrázky. Vianoce boli sa peknému, dnešnému avšak so silnejšou mrázou. Počasie do konca roka sa nemenilo. Rok 1944 možno označiť za veľmi dobrý.

Končime tento rušný rok a prosime Boha, aby násu pokojnú deolinu aj nasledujúco ochraňoval od krvtej vojny a dal sa nám dosiať v budúcom roku ľubočne očakávaného mieru. —

1945.

mesiac nadromo vyberl bývalej abee poveril ma vedením kroniky dňa 26. februára 1946. Naďlosti najrudejšieho roka 1945 pišem len skrytovo se, keď ako postali v mojej pamäti preto, keď junsie sáčanouj udalosť tak poslalne pri vedení kroniky premi es nerobil, keďže som nevedel, že bude mi poserazť ťažko funkciu.

Občania abee by báčeli až na malej významnej verili v ukončenie vojny vďaka svojim spojencom a preto sa na deň oslobodenia pripravova-

vabi. Na v ročníku 1943 bol postavený illegálny národný výbor Jánom Lóškom (členom predsedom a Rudolfom Hostinským, riad. Šim. Ško-
hy). Na výjde dobre prechádzali súkromie obecnej funkcií sajalei a nemuska, ktorímu sa podarilo užiesť časť vlasteniu vlasteniu Šim. obecnej považali svojim bratom v nekeperí uzuradnícom a vedených následkovo. Trvala tam nesúdržnosť vlastníctva, ktorá sa pre-
stankové pákopy na južnej hranici obceho chodára a ťial, keď toto bolo. Zrobilo jednotnosť obce, keď mnohí obča-
nia kročili vlastním bytmi, ktorí na sieli práde nechodočili a rádič sa zcho-
rivali alež nemuseli zobiť pod koman-
dom svojich obrovskov. Mnohí boli
nemusia prechádzať, aby došli do školy,
a občania zchorávali čo a kde sa da-
lo.

Dňa 1. apríla prišly rokárovanci a slabo-
stíčeké ruské jednotky. Sedemnás-
iem početnou silou. Obec na
širokosti bola len jedna (Savel Lóška
doň).

Illegálny národný výbor, ktorý chcel

prevrat' vedenie obce do svojich ruk bol
odstranený a členským náročným výborom
a ktoré učinovaný náročný výbor vonzí.

Tento významný súčasťou a prevedením
všetkých rozbáraných nadriadených orgánov.

Rozroboval sa najmä jednotky, fare-
mencov rozdelenie podľa všeobecnej až
jeho ľineho i mierneho inventára a majetku
Brodarskys. Rozborovanie občianskych bolo
ako vžade veľmi slabé, lebo jeho využívajúce
zárobky prevali, čierni obchodníci "ka
neúverne" súz.

No pomerne sa pomaľy ale iste kon-
sobávali a koncom roka bol už
tu skoro normálny život a paria-
dok. Fačík, pradov, kolaborantov
rabici nebolo a preto priadený ľudu-
ny si už ani záťaž nearedal.

Do tohto čias bolo veľmi kľudné a normál-
ne. Rozborovanie bolo veľmi dobré. Vabeho-
doč sa pomaľy, ale iste aby voral tovar.

Občania pracovali na svojich miestach
a to pôsobilo obci rozhodne a positia-
ve. Do výmeny prišli čierne súz
klesali a tento občia občia nadobivo

1946.

vr
31.
J
202

az mincov. dobrodružstvím uadalosti nebolo.
Volyčko do vlastnoručného národného shro-
muždenia konaného 26. mája prebiehaly
sa ľahodne bez incidentov. Dem. brana
dosala 78 zo Komunistická 15 zo a brana
práce 7 zo včaslych plabužer klascov. (284)
Inšta'jár zápisník slabo'v úrodou,
kslora' usála a ťaka nechola kačasto -
fášiou. Záverne práce prebiehaly včas
dobre.

Videli:

31.V.1950

Jozefina
Sob. Činč.
Zorápeč